

International JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 14.04.2023
Published /Yayınlanma 30.06.2023
Volume/Issue (Cilt/Sayı)-ss/pp 10(96), 1292-1299

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8112046>
Araştırma Makalesi
ISSN: 2459-1149

Dr. Öğretim Üyesi Burcu TÜRK

<https://orcid.org/0000-0003-3290-5886>

Haliç Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul / TÜRKİYE

Duygusal Şiddet Mağduriyetinin Yalnızlık Üzerine Etkisi

The Effect of Victimization of Emotional Violence on Loneliness

ÖZET

Yaşamda en sık karşılaşılan fakat anlaşılması, tespit edilmesi en güç şiddet türü olan duygusal şiddet, bireylerin üzerinde olumsuz etkilere yol açmaktadır. Son yıllarda bireylerin yaşadığı en yoğun duygulardan birisi olan yalnızlığın duygusal şiddetin olası bir sonucu olarak düşünülmesinden hareketle bu araştırma, duygusal şiddete maruz kalma düzeyini belirleme ve bunun yalnızlık üzerine etkisini ortaya koyma amacını taşımaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği ve Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S) kullanılmış olup, araştırma kapsamında 139 (% 40,2) erkek ve 207 kadın (% 59,8) olmak üzere toplam 346 katılımcıya ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların % 78,9'unun duygusal şiddete maruz kaldığı, Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeğinden elde edilen puanlara göre duygusal şiddete maruz kalma düzeylerinin orta düzeyde olduğu (63.80 ± 24.50), yanı sıra sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyinin de orta seviyede olduğu (61.30 ± 12.30) görülmüştür. Duygusal şiddete maruz kalma ve duygusal yalnızlık ile sosyal ve duygusal yalnızlık toplam puanları arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu araştırma duygusal şiddetin çok ciddi oranlarda görüldüğünü, yalnızlık duygusunun da azımsanmayacak düzeyde olduğunu fakat yalnızlığın beklenildiği gibi duygusal şiddetin bir sonucu olmasından ziyade bir başa çıkma yöntemi olarak görülmüş olabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Duygusal Şiddet, Şiddet Mağduriyeti, Yalnızlık.

ABSTRACT

Emotional violence, which is the most common type of violence in life but the most difficult to understand and detect, causes negative effects on individuals. Considering loneliness, one of the most intense emotions experienced by individuals in recent years, as a possible result of emotional violence, this research aims to determine the level of exposure to emotional violence and to reveal its effect on loneliness. Personal Information Form, Exposure to Emotional Violence Scale and Social and Emotional Loneliness Scale for Adults (SELSA-S) were used as data collection tools in the study, and 139 (40.2%) men and 207 (59.8%) women were included in the study. A total of 346 participants were reached. According to the findings, 78.9% of the participants were exposed to emotional violence, their exposure to emotional violence was moderate (63.80 ± 24.50) according to the scores obtained from the Exposure to Emotional Violence Scale, and the level of social and emotional loneliness was also moderate (61.30 ± 12.30) was observed. It has been determined that there is a negative relationship between exposure to emotional violence and emotional loneliness and the total scores of social and emotional loneliness. As a result, this research reveals that emotional violence is seen at very serious rates, the feeling of loneliness is not to be underestimated, but loneliness may have been seen as a coping method rather than a result of emotional violence as expected.

Keywords: Violence, Emotional Violence, Violence Victimization, Loneliness.

1. GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü şiddeti “Bir bireyin, başkalarına veyahut kendine uyguladığı fiziksel kuvvet, yaralanma, psikolojik açıdan travmalara yol açacak, ölümlü sonuçlanabilecek veya ölüm olasılığının olması durumunu” olarak tanımlamıştır (WHO, 2002).

Şiddet türlerine baktığımızda fiziksel şiddet, duygusal şiddet, cinsel şiddet ve ekonomik şiddet olarak karşımıza çıkmaktadır. Ünsal, fiziksel şiddeti şu şekilde tanımlanmaktadır; bireylerin fiziksel bütünlüğünü karşı çevresi tarafından uygulanan acı veren sert eylemdir (1996). Fiziksel şiddet, hırpalamayla başlayıp kişinin yaşamını yitirmesiyle de sonuçlanabilir (Polat, 2016). Ekonomik şiddet, paranın veya ekonomik kazancın bireyler üzerinde yaptırım gücü, iktidar sahipliği ve tehdit amacı ile kullanılmasıdır. En çok kadın bireylerin ekonomik şiddete maruz kaldığı görülmekle birlikte uğradıkları ekonomik şiddeti çoğunlukla şiddet olarak algılamamaktadırlar. Ekonomik şiddetin; cinsel ve psikolojik şiddet ile beraber yaşanıyor olması, kadın bireylerin ekonomik şiddete uğradıklarını fark etmesini engelleyebilmektedir (Yalçın, 2015). Ekonomik şiddet eylemleri olarak; kadının çalışmasını engelleyici davranışlar ya da çalışarak elde etmiş olduğu gelire el koymak, kişinin istemediği çalışma koşullarında zorla çalıştırılması, kişiye yetmeyecek kadar para verme ya da yapmış olduğu harcamalara karşılık, kontrol etme, kariyerinde yükselmesini engelleyici eylemlerde bulunma şeklinde davranışların tümü ekonomik şiddet örneğidir. Dünya Sağlık

Örgütü cinsel şiddeti; cinsel eylem gerçekleştirmeye yönelik adım, istenmeyen cinsel içeriği olan yaklaşımlarda ve yorumlarda bulunmak, kişiyi para karşılığında zorla cinsel amaçla kullanma, kişi tarafından zorluk kullanılarak iş, ev gibi sınırlandırılmayan her ortamda gerçekleşebilen cinsel eylem olarak tanımlamıştır (WHO, 2002). Sözlü veya tehdit yolu ile kişiyi yıldırıcı davranışlar, alaycı ve küçümseyici tutumlar, bağırarak ya da bağırmadan öfkesini göstererek, kişinin ihtiyaçları ve kişinin kendisinin ihmal edilmesi ise duygusal şiddet olarak değerlendirilmektedir (Tel, 2002). Duygusal şiddet, diğer şiddet türlerinden iki açıdan farklılık gösterir: 1) Fiziksel ve cinsel şiddetin aksine, duygusal şiddet gözle görülür fiziksel kanıtlara dayanmaz. 2) Duygusal şiddet, bireyin tek başına deneyimleyebileceği gibi, diğer şiddet türleriyle birlikte de ortaya çıkabilir. Fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalan kişi, bu tür şiddetlerle birlikte duygusal şiddete de maruz kalabilir (Polat, 2016).

Duygusal şiddette amaç; bireyin kendisine duyduğu saygıyı yok ederek, tekrar edilen yıldırma davranışları sonucunda uygulanan şiddeti daha düşük şekilde hissetmesi veya uygun davranış gibi gösterilmesidir (Aytaç ve ark., 2016). Yaşam boyu en sık karşılaşılan şiddet türü olmasına karşın ifade edilmesi, kişilerce anlaşılması, fark edilmesi güçtür. Aynı zamanda duygusal şiddet yasal açıdan da ispat edilmesi zor bir şiddet türüdür (Limnili ve Özçakar, 2017). Dünya genelindeki araştırmalara bakıldığında kadınların % 90'a kadar varan oranlarda psikolojik şiddete maruz kaldıkları belirtilmektedir (Tjaden & Thoennes, 2000). 178 Asyalı kadının yer aldığı bir araştırma, Çin, Hindistan, Pakistan, Filipinler, Tayland ve Vietnam gibi farklı Asya etnik kökenlerinden kadınlar arasında yapılmış olup bu çalışmada, duygusal/psikolojik şiddetin, önemli bir şiddet türü olarak ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır (McDonnell & Abdulla, 2001). 65 yaş ve üzeri 306 kişinin oluşturduğu bir diğer araştırmada ise kişilerin %5,9 ile en çok duygusal (psikolojik) şiddete uğradığı görülmektedir (Özden ve ark., 2010).

Son yüzyılda, insanların en yoğun yaşadığı duygulardan biri yalnızlıktır. Yalnızlık konusuyla ilgili yapılan literatür çalışmaları, yalnızlık duygusunun çocukluktan yaşlılığa kadar hemen hemen her gelişim döneminde tecrübe edildiğini ve bireylerin yalnızlık deneyimlerinin olumsuz etkilerine maruz kaldığını ortaya koymaktadır. İnsanlar, yaşamlarının herhangi bir evresinde, az ya da çok yalnızlık hissiyle karşılaşmışlardır (Akgül, 2020).

Şiddete uğrayan kadınların eşlerine yönelik korku duymaları sebebiyle sosyal çevresiyle iletişime geçemeyen ve bu nedenle çoğunlukla yalnız hisseden bireyler olduğu görülmektedir (Baysan Arabacı & Uygun, 2022). Açıklan ve Şahin (2021), flört şiddeti üzerine yapmış oldukları araştırmada partnerlerin karşılıklı olarak birbirlerini sosyal çevrelerinden izole ederek yaşamaya zorladığını ve bir süre sonra bunun yalnızlığa yol açtığını belirtmişlerdir. Yanı sıra Arı Ünal ve Küçük (2022), sosyal medya kullanımıyla birlikte siber zorbalığın arttığını ve bunun sonucunda özellikle ergenler için yalnızlık, gruptan dışlanma gibi çok ağır sonuçları olduğunu ifade etmişlerdir.

Özellikle yakın ilişkilerde yaygın ve karşılıklı olarak uygulanan, diğer şiddet türlerinin ortaya çıkışına kolaylaştırıcı etki eden (Murphy ve O'Leary, 1989) duygusal şiddetin ve etkilerinin araştırılmasının gereklilik arz ettiği ve Türkiye'de de uluslararası alan yazına benzer olarak, fiziksel şiddet kadar ciddi sonuçları olan duygusal şiddet üzerine yeterli çalışma sayısına ulaşılamadığı görülmüştür. Bu araştırmanın duygusal şiddete maruz kalma düzeyini belirleme ve yalnızlık üzerine etkisini ortaya koyma açısından literatürdeki önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

2. GEREÇ ve YÖNTEM

2.1. Katılımcılar

Çalışma için Haliç Üniversitesi Etik Kurulu'nun 28.03.2023 tarih ve 69 sayılı onayı alındıktan sonra kişilere ulaşılmıştır. Katılımcılara ölçekler uygulanmadan önce araştırma hakkında bilgi verilmiş ve araştırmaya katılma konusunda gönüllük esası olduğu belirtilmiştir. Bilgilendirilmiş onam formu ve ölçekler çevrimiçi ortamda katılımcılara sunulmuş veriler internet üzerinde oluşturulan formlar aracılığıyla toplanmıştır.

Çalışmanın evrenini, 18-65 yaş arası yetişkinler oluşturmaktadır. Örneklem oluşturulurken, uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi, çalışmanın amaçları göz önüne alınarak kolay bir şekilde ulaşılabilen gönüllü kişilerden verilerin toplanması esasına dayanır (Büyüköztürk ve ark., 2014). Araştırma kapsamında 139 (% 40,2) erkek ve 207 (% 59,8) kadın olmak üzere toplam 346 katılımcıya ulaşılmış, ulaşılan örneklemin evreni temsil edecek güçte olduğu varsayılmıştır. Katılımcıların yaşları 18 ile 55 arasında değişmektedir ($\bar{x}=31,0$, $SD=7,76$).

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları Kişisel Bilgi Formu, Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği ve Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S) kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacılar tarafından hazırlanmış olup; yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalışma durumu ve şiddet yaşantılarına ilişkin bazı değişkenlere dair soruları içermektedir.

Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği: Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği, Eskici ve Tinkir tarafından 2019 yılında yürütülecek olan bir çalışma kapsamında geliştirilmiştir. Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği'nden kişi en fazla 145, en az 29 puan alabilmektedir. Ölçek 29 sorudan oluşmakta olup 5'li likert tipidir. 18 ve 64 yaş arasındaki kişilere uygulanabilmektedir. 5 alt boyutu bulunan bu ölçeğin, alt boyutları ise; 9 maddeden oluşan Engellenme Alt Boyutu, 5 maddeden oluşan Tehdit Edilme Alt Boyutu, 6 maddeden oluşan Aşağılanma Alt Boyutu, 6 maddeden oluşan Zarar Verilme Alt Boyutu ve 3 maddeden oluşan Sözel Yıpratılma Alt Boyutu olarak yer almaktadır. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasında Cronbach Alpha sonucunun .92 şeklinde bulunduğu görülmektedir. Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışma sonuçlarına göre ölçeğin veri toplama aracı olarak geçerli ve güvenilir bir çalışma sağladığı sonucuna ulaşılmıştır (Eskici ve Tinkir, 2019).

Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S): SELSA, duygusal yalnızlık ile sosyal yalnızlık arasındaki ayrımı temel alan, teoriye dayalı ve çok boyutlu olarak geliştirilmiş bir ölçektir. SELSA-S, orijinal SELSA ölçeğinin kısa formudur ve toplamda 15 maddeden oluşmaktadır. SELSA-S, DiTommaso, Brannen ve Best (2004) tarafından oluşturulmuştur. Ölçeğin kısa formunun Türk kültürüne uyarlanması ise Akgül (2020) tarafından yapılmıştır. Sosyal Yalnızlık alt ölçeğinin maddeleri 2, 5, 7, 9 ve 13'tür. Duygusal Yalnızlık alt ölçeği ise Aile Alt Ölçeği (1, 4, 8, 11, 12) ve Romantik Alt Ölçeği'nden (3, 6, 10, 14, 15) oluşmaktadır. Duygusal yalnızlık puanı, Aile Alt Ölçeği ve Romantik Alt Ölçeği maddelerinin toplamıyla hesaplanır. Genel yalnızlık puanını hesaplamak için ise duygusal yalnızlık sonuçları ile sosyal yalnızlık sonuçları toplanır. Her bir ifade, kişinin deneyimlediği durumu ne ölçüde yansıttığını belirlemek için 1 (kesinlikle katılmıyorum) ile 7 (kesinlikle katılıyorum) arasında değişen bir 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak değerlendirilir. Kişiye en uygun olduğu düşünülen seçeneğin işaretlenmesiyle ölçek yanıtlanır. Ölçeğin 6 maddesi düz olarak formüle edilmiştir (1, 4, 7, 10, 13, 15), diğer 9 madde ise (2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14) ters yönde kodlanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 15, en yüksek puan ise 105'tir.

2.3. Veri Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler, Jamovi 2.3.24 Programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Testlerin belirlenmesine yönelik olarak elde edilen puanlarının normal dağılımda olup olmadığı basıklık çarpıklık değerleriyle (Büyüköztürk, 2018) incelenmiştir. Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği için çarpıklık ve basıklık değerleri sırasıyla 0.86 ve 0.44, Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S) için - 0.19 ve 1.81 olarak bulunmuştur. Tabachnick ve Fidell (2013) çarpıklık ve basıklık değerlerinin $\pm 1,50$ arasında George ve Mallery (2003) ± 2 arasında olduğu durumlarda dağılımın normal dağılım olarak gerçekleştiğini kabul etmektedirler. Hatta örneklem büyüklüğü arttıkça basıklık ve çarpıklık değerlerinin - 3, +3 aralığında olduğunda da sonuçların normal dağılımı işaret ettiği gösterilmektedir (Jondeau & Rockinger, 2003; Pallant, 2020). Dolayısıyla araştırmada kullanılan ölçek puanlarının normal dağılım gösterdiği, bu nedenle parametrik test tekniklerinin kullanımının uygun olduğu değerlendirilmiştir. T testi, Anova Testi ve değişkenler arası korelasyonu tespit etmek için Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Katılımcıların demografik değişkenlerine ilişkin özellikleri Tablo 1'de sunulmuştur. Buna göre katılımcıların %40,2'si erkek ve %59,8'i kadın; %60,7'si çalışıyor, % 48'inin geliri giderine denk, %62,7'si lisans mezunu, %40,2'si bekar-ilişkisi yok, %20,2'si bekar-ilişkisi var, %39,6'sı evlidir. %57,5'i aile içi şiddete tanıklık ettiğini, %41,9'u hayatının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete, %78,9'u duygusal şiddete, %41,6'sı ise cinsel şiddete maruz kaldığını bildirmiştir.

Tablo 1. Demografik Değişkenlerin Betimleyici İstatistikleri

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Erkek	139	40,2
	Kadın	207	59,8
Çalışma durumu	Çalışıyor	210	60,7
	Çalışmıyor	136	39,3
Aylık gelir düzeyi	Gelir giderden az	122	35,3
	Gelir gidere denk	166	48,0
	Gelir giderden fazla	58	16,8
Eğitim düzeyi	İlkokul mezunu	12	3,5
	Ortaokul mezunu	6	1,7
	Lise mezunu	73	21,1
	Lisans mezunu	217	62,7
	Lisansüstü mezunu	38	11,0
İlişki durumu	Bekar, ilişkisi yok	139	40,2
	Bekar, ilişkisi var	70	20,2
	Evli	137	39,6
Aile içi şiddete tanıklık	Evet	199	57,5
	Hayır	147	42,5
Fiziksel şiddet mağduriyeti	Evet	201	41,9
	Hayır	145	58,1
Duygusal şiddet mağduriyeti	Evet	273	78,9
	Hayır	73	21,0
Cinsel şiddet mağduriyeti	Evet	144	41,6
	Hayır	202	58,4
Toplam		346	100,0

Katılımcıların yalnızlık ve duygusal şiddete maruz kalma düzeylerine yönelik minimum değer, maksimum değer, aritmetik ortalama ve standart sapma gibi tanımlayıcı istatistikleri hesap edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 2’de rapor edilmiştir. Buna göre katılımcıların sosyal yalnızlık düzeyleri 19.30 ± 4.89 olarak tespit edilmiş olup bu bulgu, katılımcıların sosyal yalnızlık düzeylerinin orta seviyede olduğunu göstermektedir. Katılımcıların duygusal yalnızlık düzeyleri 42.00 ± 9.60 olarak tespit edilmiş olup bu bulgu, katılımcıların duygusal yalnızlık düzeylerinin orta seviyede olduğunu göstermektedir. Katılımcıların toplam puanlarına göre sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri 61.30 ± 12.30 olarak tespit edilmiş olup bu bulgu, katılımcıların sosyal ve duygusal yalnızlık düzeylerinin orta seviyede olduğunu göstermektedir. Katılımcıların duygusal şiddete maruz kalma düzeyleri 63.80 ± 24.50 olarak tespit edilmiş olup bu bulgu, katılımcıların duygusal şiddete maruz kalma düzeylerinin orta seviyede olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. Yalnızlık ve Duygusal Şiddete Maruz Kalma Düzeylerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Ölçek	N	Min	Max	\bar{x}	ss
Sosyal Yalnızlık	346	5.00	35.00	19.30	4.89
Duygusal Yalnızlık	346	10.00	70.00	42.00	9.60
Yalnızlık Ölçeği Toplam	346	15.00	105.00	61.30	12.30
Duygusal Şiddete Maruz Kalma	346	29.00	145.00	63.80	24.50

Tablo 3’e göre katılımcıların Sosyal ve Duygusal Yalnızlık ile Duygusal Şiddete Maruz Kalma Düzeyleri cinsiyete göre incelendiğinde anlamlı bir fark belirlenmemiştir ($p>.05$).

Tablo 3. Yalnızlık ve Duygusal Şiddete Maruz Kalma Düzeyinin Cinsiyete Göre İncelenmesi

	Cinsiyet	N	Ort	SS	t	p
Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği	Kadın	207	64.3	25.4	0.454	0.650
	Erkek	139	63.1	23.2		
Sosyal Yalnızlık	Kadın	207	19.23	5.04	-0.4527	0.651
	Erkek	139	19.47	4.66		
Duygusal Yalnızlık	Kadın	207	42.65	9.33	1.5260	0.128
	Erkek	139	41.04	9.95		
Yalnızlık Ölçeği Toplam	Kadın	207	61.9	12.1	1.0087	0.314
	Erkek	139	60.5	12.6		

Tablo 4’e göre katılımcıların Sosyal Yalnızlık ile Duygusal Şiddete Maruz Kalma Düzeyleri ilişki durumuna göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>.05$). Duygusal Yalnızlık ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık toplam puanları açısından anlamlı bir fark tespit edilmiş olup, evlilerin bekar-ilişkisi olmayan ile bekar-ilişkisi olanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<.001$).

Tablo 4. Yalnızlık ve Duygusal Şiddete Maruz Kalma Düzeyinin İlişki Durumuna Göre İncelenmesi

	İlişki Durumu	N	Ort	SS	F	p
Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği Toplam	Bekar, ilişkisi yok	139	65.7	24.37	1.68	0.190
	Bekar, ilişkisi var	70	65.8	25.45		
	Evli	137	60.9	23.95		
Sosyal Yalnızlık	Bekar, ilişkisi yok	139	18.7	5.32	1.99	0.139
	Bekar, ilişkisi var	70	19.3	3.70		
	Evli	137	20.0	4.92		
Duygusal Yalnızlık	Bekar, ilişkisi yok	139	35.9	7.97	66.31	.001
	Bekar, ilişkisi var	70	44.7	6.08		
	Evli	137	46.8	9.23		
Yalnızlık Ölçeği Toplam	Bekar, ilişkisi yok	139	54.6	11.68	41.69	.001
	Bekar, ilişkisi var	70	64.0	6.99		
	Evli	137	66.8	11.88		

Tablo 5'te yer alan Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre Duygusal Şiddete Maruz Kalma düzeyi ile Duygusal Yalnızlık ve Sosyal ve Duygusal Yalnızlık toplam puanları arasında negatif yönlü düşük düzeyde bir ilişki mevcuttur. Sosyal Yalnızlık ile Duygusal Yalnızlık ve Sosyal ve Duygusal Yalnızlık toplam puanları arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki mevcuttur. Duygusal Yalnızlık ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık toplam puanları arasında ise pozitif yönlü yüksek düzeyde bir ilişki mevcuttur ($p < .001$).

Tablo 5. Yalnızlık ve Duygusal Şiddete Maruz Kalma Düzeyi Arasındaki İlişki

		1.	2.	3.	4.
1. Duygusal Şiddete Maruz Kalma	rp	1	-0.043	-0.190***	-0.165**
	p		0.426	.000	0.002
2. Sosyal Yalnızlık	rp		1	0.376***	0.691***
	p			.000	.000
3. Duygusal Yalnızlık	rp			1	0.930***
	p				.000
4. Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Toplam	rp				1
	p				

4. TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı duygusal şiddete maruz kalma düzeyini belirlemek ve yalnızlık üzerine etkisini ortaya koymak olup elde edilen bulgular, katılımcıların % 78,9'unun duygusal şiddete maruz kaldığını bildirdiğini ortaya koymaktadır. Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği'nden elde edilen bulgu doğrultusunda duygusal şiddete maruz kalma düzeyleri 63.80 ± 24.50 olarak tespit edilmiş ve orta seviyede bir duygusal şiddet maruziyeti olduğu görülmüştür. Ertuğrul ve Duran'ın (2021) üniversite öğrencileri ile yapmış olduğu araştırmalarında duygusal şiddete maruz kalma ölçeği toplam puan ortalaması 47.37 ± 17.57 olarak tespit edilmiş olup %42.5'inin duygusal şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir. Gençler, Ağırman ve Arıca (2019), hastane başvurusu olan kadınlarla yapmış oldukları çalışmada kadınların %58,28'inin psikolojik şiddete uğradığını beyan ettiklerini belirtmişlerdir. Baştuğ ve ark. (2021), sporcularda psikolojik şiddete maruz kalma oranını %68,7 olarak bulgulamıştır. Halıcı ve Saatçi (2021), infertilite tedavisi için başvuran çiftlerden erkeğin eşine gösterdiği şiddeti belirlemek için yapmış oldukları çalışmada psikolojik şiddet uygulama oranını %93,4 olarak tespit etmiştir. Öztürk (2019), araştırmasında akademisyenlerin %54,4'ünün daha önce mobbinge yani iş yerinde psikolojik yıldırma maruz kaldıklarını belirlemiştir. Bu bağlamda bizim çalışmamız alan yazınla birlikte değerlendirildiğinde duygusal/psikolojik şiddetin çok ciddi oranlarda görüldüğünü ortaya koymaktadır. Yanı sıra diğer şiddet türleri yaşantılarına bakıldığında araştırmamızın sonuçlarına göre katılımcıların % 57,5'i aile içi şiddete tanıklık ettiğini, %41,9'u hayatının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete, %41,6'sı ise cinsel şiddete maruz kaldığını bildirmiştir. Baştuğ ve ark. (2021), sporcularda fiziksel şiddete maruz kalma oranını %25,9 olarak tespit etmiştir. Halıcı ve Saatçi (2021) infertilite tedavisi için başvuran çiftlerden erkeklerin %37,4'ünün eşlerine fiziksel şiddet, %9,1'inin cinsel şiddet uyguladığını ortaya koymuştur. Gençler, Ağırman ve Arıca'nın (2019) çalışmasına göre kadınların %36,28'i fiziksel şiddete, %24,28'i cinsel şiddete maruz kaldığını beyan etmiştir. Bilican Gökkaya ve Öztürk'ün (2021) üniversite öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmanın sonuçlarına göre katılımcıların %32'si çocukluklarında aile içi şiddete tanıklık etmiştir. Bu doğrultuda duygusal şiddetin yanı sıra aile içi şiddete tanıklık etme, fiziksel şiddete ve cinsel şiddete uğramanın araştırmalarda farklı oranlarda ortaya konsa da bunun azımsanmayacak düzeyde olduğunu ve bizim çalışmamızın da literatürle paralel sonuçlar verdiğini söylemek mümkündür.

Araştırmamızın sonuçlarına göre Duygusal Şiddete Maruz Kalma Ölçeği puanları cinsiyete göre incelendiğinde anlamlı bir fark belirlenmemiştir. Baştuğ ve ark. (2021), sporcularla yapmış oldukları çalışmada kadın sporcuların psikolojik şiddet puan ortalamasının erkek sporcularla karşılaştırıldığında daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bilican Gökkaya ve Öztürk (2021), üniversite öğrencileriyle yapmış oldukları çalışmada kadınların daha fazla duygusal şiddete maruz kaldıklarını belirtmiştir. Bönceoğlu ve ark. (2023), öğretmenlerin mobbing algılarını inceledikleri araştırmada kadın öğretmenlerin okullarında erkek öğretmenlere göre mobbingi daha fazla algıladığını tespit etmiştir. Bu bağlamda bizim araştırmamızın sonuçları alan yazınla farklılık göstermekte olup duygusal şiddetin iş yerinde, flört ilişkilerinde, dijital ortamda, aile içinde, akran ilişkilerinde gibi farklı ortamlarda cinsiyetten bağımsız olarak bilhassa fiziksel ve cinsel şiddete nazaran her bireyin birbirine karşı göstermesi daha olasıdır.

Araştırmamızın sonuçları katılımcıların sosyal yalnızlık düzeyleri, duygusal yalnızlık düzeyleri ile sosyal ve duygusal yalnızlık toplam puanları düzeylerinin orta seviyede olduğunu göstermektedir. Purtaş & Yirci'nin (2022) çalışmasında eğitim yöneticilerinin genel yalnızlıklarının ve iş yaşamındaki yalnızlıklarının düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Akyol Güner, Demir ve Erdem (2022), üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyinin orta düzeyin üzerinde olduğunu belirtmiştir. Buradan hareketle yalnızlık duygusunun bireylerin yaşadığı en yoğun duygulardan biri olduğunu söylemek mümkündür.

Çalışmamızda Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği puanları cinsiyete göre incelendiğinde anlamlı bir fark belirlenmemiştir. Terzioğlu, Çelikay Söyler ve Menekşe'nin (2023) 18-50 yaş arası yetişkinlerle gerçekleştirmiş oldukları çalışmalarında katılımcıların cinsiyetlerine göre Yalnızlık Ölçeği puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Purtaş & Yirci'nin (2022) araştırma sonuçlarına göre de okul yöneticilerinin cinsiyet bağımsız değişkenine göre genel yalnızlık duyguları ve iş yaşamında yalnızlık duygularının anlamlı şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Aksu, Güneş ve Kaya (2022), üniversite öğrencileriyle gerçekleştirmiş oldukları çalışmalarında yalnızlık algılarının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık görülmediğini belirtmişlerdir. Bu doğrultuda bizim araştırmamızın sonucunun literatür ile paralellik gösterdiğini söylemek mümkündür. Cinsiyet bağlamında yalnızlık duygusunun farklılaşmamasının nedeni olarak teknolojinin gelişmesiyle beraber tüm bireylerin sosyal medya kullanımının artması söz konusu olabilir.

Araştırmamızda Duygusal Yalnızlık alt ölçeği ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık toplam puanları açısından anlamlı bir fark tespit edilmiş olup, evlilerin bekar-ilişkisi olmayan ile bekar-ilişkisi olanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<.001$). Terzioğlu, Çelikay Söyler ve Menekşe'nin (2023) araştırmasında katılımcıların medeni durumlarına göre Yalnızlık Ölçeği puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Büyükyıldız ve Kesgin (2023), yapmış oldukları nitel araştırmalarında bekâr katılımcıların evli katılımcılara göre yalnızlığı daha çok ve daha yoğun yaşadığını belirtmişlerdir. Yalnızlığın karmaşık yapısı göz önüne alındığında bizim araştırmamızın sonuçlarının diğer çalışmalarla farklılık göstermesi muhtemeldir. Bunun sebepleri olarak günümüzde artan boşanma oranları, evliliği erteleme, yalnız yaşamayı tercih etme, aile kurumuna olan talebin azalması gibi faktörler söz konusu olabilir.

Uzun ve ark.nın (2022) hemşirelik bölümü öğrencileriyle yazma çizme tekniğiyle nitel olarak gerçekleştirmiş oldukları araştırmada öğrencilerin çizimlerinde psikolojik şiddet sonucu olarak bireylerin yalnızlık yaşadığının imgeleştirildiği görülmektedir. Şiddete maruz kalan kadınlarda depresyon ve yalnızlık duygusunun daha yoğun yaşandığı belirtilmiş (Çilli, Aydın Ateş, Kügçümen, 2019) olup bizim çalışmamızda duygusal şiddete maruz kalma ile duygusal yalnızlık ve sosyal-duygusal yalnızlık toplam puanları arasında negatif yönlü bir ilişki mevcuttur, yani duygusal şiddete maruz kalma arttıkça yalnızlık azalmaktadır. Bunun sebepleri olarak bireylerin duygusal şiddete kim tarafından maruz kaldığı, sosyal destek alıp almadığı, bireyin başa çıkma becerileri, sosyal medya kullanımı yanı sıra yalnızlığı bir tercih olarak görme ve isteme, hatta yalnızlaşmayı olumsuz bir durumdan ziyade duygusal şiddetten kendini koruma olarak görme gibi nedenlerin etki ettiği düşünülebilir.

5. SONUÇ

Sonuç olarak bu araştırma duygusal şiddetin çok ciddi oranlarda görüldüğünü, yalnızlık duygusunun da azımsanmayacak düzeyde olduğunu fakat yalnızlığın beklenildiği gibi duygusal şiddetin bir sonucu olmasından ziyade bir başa çıkma yöntemi olarak görülmüş olabileceğini ortaya koymaktadır.

Yapılan çalışmanın duygusal şiddeti belirleme ve yalnızlık üzerine etkisinin anlaşılmasına yardımcı olmasının yanı sıra bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Çalışmadaki örneklem sayısının azlığı, örnekleme uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılmaması, kullanılan ölçüm araçlarının öz bildirim dayandırması ve çevrimiçi yollarla toplanması nedeniyle katılımcılarda yanıltıcı yanıt verme eğilimi yaratma olasılığı gibi kısıtlılıklar

sayılabilir. Yanı sıra bu araştırma ilgili değişkenler çerçevesinde gerçekleştirilmiş olup gelecekte bu konu hakkında yapılması planlanan çalışmalarda sosyal destek, sosyal medya kullanımı, yalnızlığı anlamaya yönelik değişkenlerin ele alınması, şiddet öykülerinin daha ayrıntılı alınması ile cinsiyet ve medeni durum değişkenlerine dair daha kapsamlı ve daha geniş örneklerle çalışılması alan yazına daha farklı bakış açıları kazandıracaktır.

KAYNAKÇA

- Açıklalın, N. & Şahin, B. (2021). Flört Şiddetinin Farklı Görünümleri: Mersin Üniversitesi Örneği. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 880-820. DOI: 10.47525/ulasbid.898284
- Akgül, H. (2020). Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği'nin (SELSA-S) Türk Kültürüne Uyarlaması: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (21), 54-69.
- Aksu, H. S., Güneş, S. G., & Kaya, A. (2022). Covid-19 Küresel Salgını Sürecinde Rekreyasyona Aktif Katılımın Yalnızlık Algısına Etkisi. *Sosyal, Beşeri Ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(2), 83-97. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.922>
- Akyol Güner, T. , Demir, İ. & Erdem, S. (2022). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı ile Akademik Öz Yeterlik ve Yalnızlık Arasındaki İlişki ve Etkileyen Faktörler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 12(3), 508-518. DOI: 10.5961/higheredusci.1139247
- Arı Ünal, S. & Küçük, S. (2022). Adölesanlarda Sosyal Medya Kullanımı, Siber Zorbalık, Yalnızlık İlişkisi ve Hemsirelik. *Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 34-44. DOI: 10.51536/tusbad.988020
- Aytaç S., Eteman FS., Aydın GÇ., Reçber B., Sezen HK. (2016). Kadına yönelik şiddetin dünü, bugünü, yarını: kestirim tabanlı bir araştırma. *Sosyoloji Konferansları*, (54),275-297.
- Baştuğ, G., Beyhan, R., Karaçavuş, H., Heb, S. & Salman, F. (2021). Profesyonel Sporcularda Fiziksel, Psikolojik, Ekonomik ve Cinsel Şiddetin Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi. *Eurasian Research in Sport Science*, 6(1),64-76.
- Baysan Arabacı, L. & Uygun, T. (2022). Şiddet Uygulayan ve Şiddet Uygulanan Bireylerin Özellikleri. *Hemsirelik Bilimi Dergisi*, 5(1), 38-46. DOI: 10.54189/hbd.948973
- Bilican Gökçaya, V. & Öztürk, M. (2021). Çocukluktaki Aile İçi Şiddet Öyküsü ile Flört Şiddeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(4), 219-240. DOI: 10.18026/cbayarsos.959425
- Bönceoğlu, Ö. Çerçi, F., Kömürcü, H., Kurtulan, M., Sert, N. & BuluT, N. (2023). Öğretmenlerin Mobbing Algılarının İncelenmesi. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Studies*, 9(25), 148-160. <https://doi.org/10.51293/socrates25-210>
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. 24. Basım. Pegem Akademi.
- Büyüköztürk Ş., Çakmak-Kılıç E., Akgün ÖE., Karadeniz Ş., Demirel F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (18. Baskı). Pegem Akademi.
- Büyükyıldız, E. & Kesgin, B. (2023). Medeni Durumları Farklı Olan Bireylerde Yalnızlık İle Başa Çıkma. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 34 (2) , 285-311. DOI: 10.33417/tsh.1025586
- Çilli B. , Aydın Ateş N. , Küğcümen G. (2019).Gebelikte Fiziksel ve Ruhsal Şiddet Durumunda Ebelik Yaklaşımı. *Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(2), 1-14.
- DiTommaso E., Brannen C., and L.A. Best, (2004). "Measurement And Validity Characteristics of The Short Version Of The Social And Emotional Loneliness Scale For Adults", *Educational and Psychological Measurement*, 64(1), 99-119. DOI: 10.1177/0013164403258450
- Ertuğrul, B. & Duran, S. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Şiddete Maruz Kalma Düzeyini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Halk Sağlığı Hemsireliği Dergisi*, 3(1), 18-29.
- Eskici, M. & Tinkir, N. S. (2019). Exposure to Emotional Violence: Relationship between University Students according to their Demographic Characteristics. *Pedagogical Research*, 4(1), em0026. <https://doi.org/10.29333/pr/5731>.
- Gençer, M. Z., Ağırman, E. & Arıca, S. (2019). İstanbul İlinde Kadına Yönelik Şiddet Sıklığı Ve Kadınların Şiddet Algısı. *Ahi Evran Medical Journal*, 3(1), 18-25.

- George D., & Mallery P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference*. 11.0 update (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Halıcı, E. C. & Saatci, E. (2021). İnfertilite tedavisi için başvuran çiftlerde erkeğin eşine gösterdiği şiddet ve evliliğe uyum düzeyi. *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 25(1), 21-27.
- Jondeau, E., & Rockinger, M. (2003). Conditional volatility, skewness, and kurtosis: existence, persistence, and comovements. *Journal of Economic Dynamics & Control*, 27, 1699-1737.
- Limnili, G. & Özçakar, N. (2017). Farklı boyutlarıyla şiddet. *Klinik Tıp Aile Hekimliği Dergisi*, 9(2),55-60.
- McDonnell, K. & Abdulla, S. (2001) *Project AWARE, Asian/Pacific Islander Resource Project*. Alıntı: <http://hopeinlifefoundation.org/index.php/research/Narrative>. (t.y). In Merriam-Webster Dictionary. <http://www.merriamwebster.com/dictionary/narrative>
- Murphy, C., M. & O'Leary, K. D. (1989). Psychological aggression predicts physical aggression in early marriage. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 57(5), 579–582.
- Özden, D., Kelleci, M. & Güler, N. (2010). Yaşlı bireylerin ruh sağlığının şiddete maruz kalma ve bazı özellikler açısından incelenmesi. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 3,5-13.
- Öztürk, A. (2019). Akademisyenlerin Algıladıkları Mobbing ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (Özel Sayı), 314-325. DOI: 10.21733/ibad.618393
- Pallant J. (2020). *SPSS Kullanma Kılavuzu*. (Çev: Balcı, S. ve Ahi B.), 3.Baskı. Anı Yayıncılık.
- Polat O. (2016). Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1),15-34.
- Purtaş, M. & Yirci, R. (2022). Okul Yöneticilerinin Genel Yalnızlık Düzeyi İle İş Yaşamı Yalnızlık Düzeyi Arasındaki İlişki. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (30), 239-251. DOI: 10.54600/igdirsosbilder.1069738
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (Sixth edition). United States: Pearson Education.
- Tel H. (2002). Gizli sağlık sorunu: ev içi şiddet ve hemşirelik yaklaşımları. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 6(2),1-9.
- Terzioğlu, Ö. P., Çelikay Söyler, H., & Menekşe, Ö. (2023). Çocukluk Çağı Travmalarının, Yalnızlık Duygusu ve Sosyal Anksiyete ile İlişkisi. *Sosyal, Beşeri Ve İdari Bilimler Dergisi*, 6(2), 160–182. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2023.1177>
- Tjaden, P. & Thoennes, N. (2000) Prevalence and consequences of male-to-female and female-to-male intimate partner violence as measured by the national violence against women survey. *Violence Against Women*, 6,142–161.
- Uzun, S., Özmaya, E., Gürhan, N., Altun, E., Karakaş, D. & Kulakaç, N. (2022). Hemşirelik Öğrencilerinin Bağımsız Kelime İlişkilendirme Testi ve Yazma Çizme Tekniğiyle Psikolojik Şiddet Algısının Belirlenmesi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 38(1), 1-10. DOI:10.53490/egehemsire.891871
- Ünsal A. (1996) Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi. *Cognito Dergisi*, 6,29-36
- World Health Organization (2002). *World Report on Violence and Health*. Geneva, chapter 1, 3-19. https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/
- Yalçın Ç. (2015). Türkiye'de ev hizmetlerinde çalışan göçmen kadınlar ve ekonomik şiddet. *Fe Dergi*, 7(1),50-60.